

ZPRÁVA O ČINNOSTI ODDĚLENÍ BOZP OSŽ Ú ZA ROK 2021

1) Úvod

Oddělení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci Odborového sdružení železničářů zpracovalo a předkládá Ústředí OSŽ, na základě obsahového plánu zasedání Ústředí OSŽ pro rok 2022, písemný dokument „*Zprávu o činnosti oddělení BOZP OSŽ Ú za rok 2021*“. Součástí této zprávy jsou i údaje, které jsou uváděny v „*Souhrnné zprávě o vyhodnocení kontrolní činnosti za rok 2021*“, která se pravidelně předkládá Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR. Vzhledem k dotaci ze státního rozpočtu udělované každoročně oddělení BOZP, a to na základě „*Smlouvy o úhradě nákladů vzniklých odborovým organizacím podle § 322 zákoníku práce 2021*“, vykonává Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR též dohled a právo kontroly nad činností oddělení BOZP OSŽ Ú (např. jakým způsobem byla ze strany svazových inspektorů BOZP prováděna kontrolní činnost nad stavem BOZP a jakým způsobem bylo nakládáno se státní dotací).

Personální obsazení oddělení BOZP v roce 2021

P. č.	Jméno a příjmení	Pozice	Působnost
1.	JUDr. Petr Kožmín	vedoucí oddělení BOZP – svazový inspektor	ČR
2.	Miroslav Feber	vedoucí svazový inspektor BOZP	Moravskoslezský, Olomoucký a Zlínský kraj
3.	Monika Časarová	svazový inspektor BOZP	Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina
4.	Pavel Antolič	svazový inspektor BOZP	Ústecký, Liberecký a Karlovarský kraj
5.	Jaroslav Leština	svazový inspektor BOZP	Plzeňský a Jihočeský kraj
6.	Dana Žáková	svazový inspektor BOZP	hlavní město Praha, kraj Středočeský, Pardubický a Královéhradecký

2) Výkon a obsah kontrolní činnosti nad stavem BOZP

Nejdůležitější činností oddělení BOZP byl i v roce 2021 výkon kontrolní činnosti nad stavem BOZP. Zmocnění pro výkon kontrolní činnosti je obsaženo zejména v ustanovení § 322 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění, podle kterého mají odborové organizace právo vykonávat kontrolu nad stavem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci u jednotlivých zaměstnavatelů a zaměstnavatelé mají mj. za povinnost tento výkon kontroly

odborovým organizacím umožnit. Právo odborové kontroly také vychází z Nálezu Ústavního soudu ČR č. 116/2008 Sb., nebo z Usnesení Nejvyššího správního soudu ČR, sp. zn. Konf. 5/2010, a je zakotveno i ve Stanovách OSŽ a v Programu OSŽ. Nepřiznání tohoto práva vykonávat kontrolu nad stavem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, je přestupkem podle § 30 zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, v platném znění, se stanovenou sankcí pro zaměstnavatele až do výše 300 000,- Kč. Kontrolní činnost oddělení BOZP OSŽ Ú dále vychází z Obsahového a kalendářního plánu činnosti oddělení BOZP, týdenních plánů svazových inspektorů BOZP, Pokynu vedoucího oddělení BOZP ke kontrolní činnosti, a z podnětů a stížností funkcionářů OSŽ a členů ZO OSŽ. Kontrolní činnost svazových inspektorů BOZP je prováděna na přiděleném území – rozdělení je dle krajů, podobně, jako u orgánů inspekce práce a orgánů ochrany veřejného zdraví, se kterými oddělení BOZP také spolupracuje.

Samotný obsah výkonu kontrolní činnosti nad BOZP vychází z právních a ostatních předpisů v oblasti BOZP. Ustanovení § 349 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění, vymezuje, co jsou právní a ostatní předpisy v oblasti BOZP. Jedná se především o *předpisy na ochranu života a zdraví, předpisy hygienické a protiepidemické, technické předpisy, technické dokumenty a technické normy, stavební předpisy, dopravní předpisy, předpisy o požární ochraně a předpisy o zacházení s hořlavinami, výbušninami, zbraněmi, radioaktivními látkami, chemickými látkami a chemickými přípravky a jinými škodlivými látkami, pokud upravují otázky týkající se ochrany života a zdraví.* V roce 2021 probíhala kontrolní činnost nad stavem BOZP formou řádných, následných, mimořádných, tematických, metodických kontrol, kontrol prověrek BOZP a kontrol šetření pracovních úrazů.

Druhy kontrol nad stavem BOZP

P. č.	Druh kontroly	Popis vykonávané kontrolní činnosti
1.	řádná	kontrola podle týdenního plánu práce svazového inspektora
2.	následná	kontrola odstranění zjištěné závady v rámci řádné kontroly
3.	mimořádná	vlastní šetření nebo ověření žádosti, podnětu nebo stížnosti
4.	tematická	kontrola určité oblasti BOZP podle pokynu vedoucího oddělení
5.	metodická	provádění metodické činnosti v oblasti BOZP
6.	prověrky BOZP	kontrola organizace, provádění a průběhu prověrek BOZP
7.	šetření PÚ	kontrola průběhu šetření a objasňování pracovního úrazu

Tzv. **řádné kontroly** tvoří každoročně největší část kontrolní činnosti oddělení BOZP OSŽ Ú. Jsou prováděny jako kontroly předem ohlášené zaměstnavateli, a ve většině případů i zástupcům místně příslušné odborové organizace. Kontrolní činnosti se stále ve větší míře zúčastňuje i zaměstnavatel, což značí, nebo lze chápat, jako respekt k odborové kontrolní činnosti a jeho snahu o zajištění bezzávadového prostředí svým zaměstnancům. V případě, že byly při těchto kontrolách zjištěny zásadní závady a nedostatky, obvykle se přistupuje ke kontrolám následným. Další kontrolní činnost – dohled na stavem odstraňování závad – provádějí zároveň i zástupci místně příslušné odborové organizace.

Na základě stížností nebo podnětů byly prováděny tzv. **mimořádné kontroly**, které nebyly předem zaměstnavateli ohlášeny, a to v případech, kdy právě jejich ohlášení by postrádalo smysl. Jsou to kontroly prováděné obvykle na podnět zástupců ZO OSŽ v místě. V těchto případech je ze strany oddělení BOZP z pochopitelných důvodů nejprve proveden průzkum, zda a s jakým výsledkem byly tyto závady a nedostatky na úseku BOZP projednány na místní úrovni mezi místně příslušným zaměstnavatelem a místně příslušnou odborovou organizací, a zda se nejedná pouze o stížnost jednotlivého zaměstnance bez vědomí ZO OSŽ.

Z každého druhu kontroly je ze strany SIBP vždy vypracován **Kontrolní protokol**, který je uložen na oddělení BOZP (s ohledem na GDPR), a to nejen pro kontrolní činnost MPSV ČR, ale i pro další využití – následnou kontrolní činnost, statistiku apod. Vypracované protokoly, které podléhají jednotnému systému stanovenému vedoucím oddělení BOZP OSŽ Ú, jsou zasílány zaměstnavateli, jeho zástupcům pro BOZP a místně příslušné ZO OSŽ. Některé méně závažné nedostatky jsou mnohdy odstraněny zaměstnavatelem ihned na místě, ještě v průběhu kontroly. V mnoha případech máme i zpětnou vazbu od zaměstnavatele, a tak víme, že s našimi protokoly dále pracuje a využívá je pro svoji potřebu a též k apelu na jiné právní subjekty pro urychlení nápravy na pracovištích.

V rámci provádění kontrolní činnosti oddělením BOZP OSŽ Ú nad stavem BOZP u zaměstnavatelů se občas negativně projevuje skutečnost, že některé ZO OSŽ nemají dostatečné znalosti v oblasti BOZP pro zhodnocení stavu pracoviště a následnou komunikaci se zaměstnavatelem. Proto z těchto důvodů i zde připomínáme **důležitost práce inspektora BOZP ZO OSŽ, vyškoleného a poučeného právě pro tyto případy, který je pak dostatečně kvalifikovaným partnerem (oponentem) zaměstnavateli při jednáních o otázkách BOZP**. I v roce 2021 jsme v rámci kontrolní činnosti objevili problémy, které vyplývají z nedostatečné pozornosti ZO OSŽ v oblasti BOZP, ačkoliv se jedná o jednu z nejdůležitějších oblastí odborové činnosti.

Počet provedených kontrol podle druhu

Počet kontrol	řádné	následné	tematické	prověrky	mimořádné	metodické	šetření PÚ	Celkem za oddělení
2021	184	25	0	58	34	79	7	387

Počet provedených kontrol podle zaměstnavatele

Počet kontrol	ČD ZAP	ČD OCP	ČD OCÚ	ČD Cargo	SŽ ŘP	SŽ PI	SŽ ostatní	Nedrážní	Výbory	Celkem za oddělení
2021	51	10	11	50	103	59	26	16	61	387

3) Přehled nejčastějších závad zjištěných při výkonu kontrolní činnosti v roce 2021

V roce 2021 bylo provedenou kontrolní činností svazové inspekce Odborového sdružení železničářů zjištěno **celkem 425 závad a nedostatků na úseku BOZP**. Závady a nedostatky se zpravidla, co do druhu, převážně opakovaly a vykazovaly spíše známky místního pochybení, případně to byly závady stavebního charakteru. Z důvodu přehlednosti byly zjištěné závady a nedostatky uvedeny v níže uvedených tabulkách a jsou zde uvedeny i konkrétní porušení právních a ostatních předpisů v oblasti BOZP.

Technické požadavky na pracoviště, stroje, technická zařízení, přístroje a nářadí

P. č.	Popis závady/nedostatku	Porušení předpisů BOZP
1.	Stav přístupových cest, stezek, manipulačních prostor v kolejisti-jejich nerovnost, neschůdnost apod.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 2, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. a) a d), NV č. 101/2005 Sb., § 3 odst. 1, NV č. 168/2002 Sb., vyhl. č. 177/1995 Sb., ČSN, TNŽ, vnitřní předpisy zaměstnavatele
2.	Stav pracovních jam v halách pro opravy dopravních prostředků-jejich chybějící vybavení, osvětlení, bezpečnostní značky, neoznačení manipulačního prostoru, nezabezpečení nepoužívaných pracovních jam.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 5 odst. 1 písm. c), § 6 odst. 1, NV č. 101/2005 Sb., Příloha, čl. 7.3, 7.4 a 7.5, NV č. 375/2017 Sb., § 3 odst. 7, ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele
3.	Stav skladování – chybějící označení podlah, regálů a palet, špatné ukládání manipulačních jednotek, nevhodný technický stav regálů a palet, zastavování uliček mezi regály apod.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. a) a d), § 4 odst. 1 písm. c), NV č. 101/2005 Sb., Příloha, čl. 10.1, 12.2 a 10.3, NV č. 378/2001 Sb., § 4 odst. 1, 2 a 3, ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele
4.	Stav ramp-chybějící označení volných okrajů, nebezpečných hran, chybějící ochranná zařízení.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 5 odst. 1 písm. c), § 6

		odst. 1, NV č. 101/2005 Sb., Příloha, čl. 6.1 a 6.2, NV č. 375/2017 Sb., § 3 odst. 7, ČSN, TNŽ, vnitřní předpisy zaměstnavatele
5.	Stav schodiště–chybějící bezpečnostní označení, poškozený povrch schodišťových stupňů a povrchu.	Zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. a), NV č. 101/2005 Sb., Příloha, čl. 5.1 a 5.10, NV ř. 375/2017 Sb., § 2 odst. 5, ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele
6.	Dopravní komunikace–nezajištěný snadný, bezpečný a vyhovující přístup pro pěší a pro jízdu dopravních prostředků, chybějící bezpečnostní označení, výskyt překážek v komunikacích.	Zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. a) a d), NV č. 101/2005 Sb., Příloha, čl. 5.1, NV č. 375/2017 Sb., § 2 odst. 5, ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele
7.	Únikové cesty a východy – umístování překážek, chybějící volnost a průchodnost do volného prostoru nebo na bezpečné místo, nevyhovující označení.	Zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. d), NV č. 101/2005 Sb., § 3, Příloha, čl. 2.3, NV č. 375/2017 Sb., § 2 a § 5, ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele
8.	Stav elektrické instalace, elektrických zařízení, rozvodů a osvětlení–jejich bezpečnost při provozování, mechanická pevnost, spolehlivost upevnění a jejich zajištění, stav bezpečnostních krytů.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1, § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 4 odst. 1 písm. a) a c), NV č. 101/2005 Sb., § 3 odst. 1, vyhl. č. 48/1982 Sb., ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele

Ochrana zdraví při práci, požadavky na pracoviště a pracovní prostředí

P. č.	Popis závady/nedostatku	Porušení předpisů BOZP
1.	Stav osvětlení vnitřních a venkovních pracovišť–nedostatečná intenzita osvětlení ve vztahu k prováděné pracovní činnosti.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. b), NV č. 361/2007 Sb., § 45 a § 45a, NV č. 101/2005 Sb., § 3, Příloha, čl. 9, ČSN a vnitřní předpisy zaměstnavatele
2.	Stav sanitárních zařízení–nevyhovující stav jejich provedení a vybavení, nevyhovující mikroklimatické podmínky, vzdálenost od trvalého pracoviště, nedostatečný úklid.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. a), c) a e), NV č. 361/2007 Sb., § 54, ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele
3.	Stav stěn, stropů–výskyt plísně a nadměrné vlhkosti v obytných místnostech.	Zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1, vyhl. č. 268/2009 Sb., § 10 odst. 1 písm. a), b) a h), vyhl. č. 6/2003 Sb., § 5 odst. 1

4.	Stav pomocných zařízení–nevyhovující stav, neodpovídající vybavení, osvětlení, větrání, mikroklimatické podmínky.	Zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. c), NV č. 361/2007 Sb., § 55, ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele
5.	Stav v oblasti psychické a zrakové zátěže – není řešeno odpovídajícím způsobem, nedostatečná aplikace požadavků právních předpisů, nedostatečná opatření k eliminaci nebo minimalizaci rizik.	Zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 5 odst. 1 písm. a), NV č. 361/2007 Sb., § 33 a § 35
6.	Stav v oblasti úklidu a malování–prováděno nedostatečným způsobem, výskyt nepořádku na pracovištích a v sanitárních i pomocných zařízeních.	Zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. e), NV č. 361/2007 Sb., § 55a a § 55b, vnitřní předpis zaměstnavatele.
7.	Stav v oblasti mikroklimatických podmínek–neodpovídající teplota na pracovišti, v sanitárních a pomocných zařízeních, neodpovídající osvětlení a větrání.	Zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 odst. 1 písm. b), NV č. 361/2007 Sb., § 3, § 6, § 41, § 45, ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele.

Další zjišťované (příp. přetrvávající) závady a nedostatky v oblasti BOZP

P. č.	Popis závady/nedostatku	Porušení předpisů BOZP
1.	Stav v oblasti prevence rizik–nedostatečné vyhledávání a identifikace a hodnocení rizikových faktorů pracovních podmínek, nedostatky v oblasti kategorizace prací.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 3 a 4, zákon č. 258/2000 Sb., § 37, § 38 a § 39, vyhl. č. 432/2003 Sb., ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele.
2.	Stav v oblasti osamocených zaměstnanců – práce osamocených zaměstnanců na rizikových pracovištích, jejich nedostatečné zajištění proti ohrožení jejich života a zdraví.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, zákon č. 309/2006 Sb., § 5 odst. 1 písm. c), d) a e).
3.	Stav v oblasti organizování prověrek BOZP–provádění prověrek formálním a nedostatečným způsobem, neprovádění prověrek na všech pracovištích a zařízeních, nedostatečně rychlé odstraňování zjištěných závad a nedostatků, nedodržování schváleného harmonogramu prověrek BOZP.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a § 102 odst. 1, 2, 3 a 4, § 108 odst. 5, vnitřní předpisy zaměstnavatele.
4.	Stav dokumentace BOZP – nedostatečná úroveň zpracování nebo chybějící dokumentace, která je však vyžadována právními předpisy a ostatními předpisy v oblasti BOZP.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 až § 108, zákon č. 309/2006 Sb., § 2 až § 5., zákon č. 258/2000 Sb., ČSN, vnitřní předpisy zaměstnavatele.

5.	Stav v oblasti provádění kontrolní činnosti v oblasti BOZP–nepravidelné provádění kontroly úrovně bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, případné provádění kontrolní činnosti pouze formálně a nedostatečně.	zákon č. 262/2006 Sb., § 101 odst. 1 a 2, § 102 odst. 1, 2 a 3, § 302, vnitřní předpisy zaměstnavatele.
----	--	---

Sumář závad BOZP podle druhů

Vnitřní pracoviště	Vnitřní komunikace	Venkovní komunikace a pracoviště	Dílny	Chemické látky	Topení	Elektrika a rozvody	Sklady hořlavín a plynů	Sklady	Havarijní opatření	Bezpečnostní značení	Rizikové faktory	Stav pracoviště	Voda	Sanitární a pomocná zař.	Dokumentace	Ostatní	celkem závad inspektorů/oddělení
80	61	55	11	1	1	44	6	12	24	23	13	14	5	32	9	34	425

4) Pracovní úrazovost

V oblasti pracovní úrazovosti mají odborové organizace nezastupitelnou úlohu, danou legislativou, kdy každý *zaměstnavatel, u něhož došlo k pracovnímu úrazu, je povinen objasnit příčiny a okolnosti vzniku pracovního úrazu* za účasti postiženého zaměstnance (pokud je to možné), svědků a za účasti odborové organizace. Neméně důležitou povinností zaměstnavatele, aby každý *pracovní úraz ohlásil odborové organizaci bez zbytečného odkladu*. Z toho vyplývá i důležitost a náplň činnosti oddělení BOZP OSŽ Ú právě v oblasti pracovní úrazovosti. Naším hlavním úkolem je tedy kontrolovat zaměstnavatele, jakým způsobem šetřil a objasňoval pracovní úrazy, a jakým způsobem jsou následně pracovní úrazy odškodňovány, a zároveň prověřovat, zda tyto povinnosti zaměstnavatel vůči odborovým organizacím plní. I zde bylo mnohdy zjištěno, že některé místně příslušné odborové organizace své právo podílet se na šetření pracovního úrazu spolu se zaměstnavatelem plně nevyužívaly, případně bylo zjištěno, že některé odborové organizace šetření a objasňování pracovního úrazu svého člena zcela ponechaly na zaměstnavateli, bez kontroly způsobu šetření nebo pokusu o korekci výsledku. Cílem oddělení BOZP je vždy dosažení co nejvyšší úrovně odškodnění a to, aby byl každý pracovní úraz objasněn a odškodněn ve prospěch postiženého zaměstnance nebo jeho pozůstalých. Ve vztahu k odborovým organizacím se oddělení BOZP snaží působit na místně příslušné odborové organizace a nově školené inspektory BOZP ZO OSŽ, aby byla věnována šetření a objasňování pracovních úrazů zvýšená pozornost.

K tomuto účelu slouží zejména metodické kontroly v oblasti BOZP, kontroly nad šetřením pracovních úrazů a školicí aktivity OSŽ. V roce 2021 se oddělení BOZP OSŽ Ú přímo podílelo

na šetření **15 pracovních úrazů (s hospitalizací nad 5 dní, s následkem smrti)**, z nichž u 5 pracovních úrazů pokračovalo šetření z roku 2020 (OIP, O18, PČR) a vstupovalo do šetření dalšího přibližně **100 ostatních pracovních úrazů**, které jsou zahrnuty i v sumářích metodické činnosti, a to metodickou pomocí ZO OSŽ, poškozenému zaměstnanci - členovi ZO nebo vyžádanou konzultací ze strany zástupců pro BOZP zaměstnavatelů, jejichž zaměstnanci jsou členové OSŽ. V roce 2020 se objevily i požadavky na metodickou pomoc v souvislosti s nemocí z povolání.

5) Lektorská a školicí činnost

Další významnou oblastí činnosti oddělení BOZP byla lektorská a školicí činnost, která byla v roce 2021 poznamenána pandemickou situací v ČR a zcela jistě ovlivnila nejen způsob provádění školení a seminářů, ale i počty účastníků, a v neposlední řadě ztížila i uvolňování odborářů ze strany zaměstnavatele z důvodu mimořádné situace a potřeby pokrytí směn a zajištění chodu pracovišť. Oblast vzdělávání funkcionářů a členů OSŽ byla vždy považována za zcela zásadní, neboť pouze odborně zdatný zástupce zaměstnanců je schopen odpovídajícím způsobem hájit a zastupovat zaměstnance. Svazoví inspektoři bezpečnosti práce, jako členové lektorského sboru OSŽ, se podíleli nejen na vlastní realizaci schválených vzdělávacích aktivit OSŽ Ú, ale také na zajišťování dalších seminářů a přednášek podle potřeby jednotlivých odborových organizací. Tyto aktivity byly z důvodu anticovidových opatření mnohdy přesunuty do virtuálního prostoru – distanční formou. V roce 2021 se oddělení BOZP zúčastňovalo, mimo školení pro začínající a pokročilé inspektory BOZP ZO OSŽ i seminářů a školení pořádaných pro hospodáře, členy RK a funkcionáře ZO OSŽ. Z předkládané informace o vzdělávacích aktivitách OSŽ v průběhu I. pololetí roku 2021, které OSŽ realizovalo, vyplývá, že v různých formách vzdělávání bylo proškoleno 254 funkcionářů ZO OSŽ a v průběhu II. pololetí roku 2021, bylo proškoleno 194 funkcionářů ZO OSŽ – tedy **celkem 392 frekventantů**.

Oddělení BOZP OSŽ Ú považuje za nejdůležitější snahu o získávání a vzdělávání nových inspektorů BOZP ZO OSŽ. Tito dobrovolní inspektoři BOZP, které vyškolujeme a prakticky zaučujeme v týdenních kurzech, jsou pak nápomocni i svazovým inspektorům BOZP a zásadní pomocí pro ZO OSŽ v oblasti BOZP.

Školení a semináře OSŽ s účastí lektorů oddělení BOZP OSŽ Ú

Termín školení	Náplň školení	Počet proškolených	Místo školení
09.03.2021	Seminář pro hospodáře, členy RK ZO OSŽ	19	videokonference
18.03.2021	Seminář pro funkcionáře ZO OSŽ působící na úseku BOZP	15	videokonference
23.03.2021	Pracovněprávní problematika a předpisy	20	videokonference
08.04.2021	Seminář pro hospodáře	20	videokonference
15.04.2021	BOZP pro ZO OSŽ	18	videokonference
27.04.2021	Pracovněprávní problematika a předpisy	21	videokonference
05.05.2021	Seminář pro hospodáře	19	videokonference
13.05.2021	problematika BOZP	18	videokonference
25.05.2021	Pracovněprávní problematika a předpisy	10	videokonference
31.05. - 02.06.2021	BOZP pro ZO OSŽ – inspektoři pokročilí	12	Lesní chata – Kořenov
02.06. - 04.06.2021	Pracovněprávní problematika a předpisy	16	Lesní chata – Kořenov
07.06. - 09.06.2021	Seminář pro hospodáře, členy RK ZO OSŽ	10	Lesní chata – Kořenov
13.09. - 15.09.2021	Účetnictví a hospodaření ZO OSŽ	22	Lesní chata – Kořenov
15.09. - 17.09.2021	Pracovněprávní problematika a předpisy	18	Lesní chata – Kořenov
18.10. - 22.10.2021	BOZP pro ZO OSŽ – inspektoři začínající	23	RZ Prudká u Tišnova
01.11. - 03.11.2021	Účetnictví a hospodaření ZO OSŽ	23	RZ Prudká u Tišnova
03.11. - 05.11.2021	Pracovněprávní problematika a předpisy	30	RZ Prudká u Tišnova
10.11. - 12.11.2021	BOZP pro ZO OSŽ – inspektoři pokročilí	11	Lesní chata – Kořenov
22.11. - 24.11.2021	Účetnictví a hospodaření ZO OSŽ	11	Lesní chata – Kořenov
24.11. - 26.11.2021	Pracovněprávní problematika a předpisy	24	Lesní chata – Kořenov
05.10. - 07.10.2021	Pracovněprávní problematika a BOZP	22	Dolní Lysečiny, Výbor OSŽ při OŘ Praha
09.11.2021	Pracovněprávní problematika a BOZP	10	AŽD
CELKEM:		392	

6) Poskytování odborného poradenství a metodická činnost

Další součástí činnosti oddělení BOZP OSŽ Ú bylo poskytování odborného poradenství a metodické pomoci na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Tato činnost probíhala prostřednictvím telefonického, písemného nebo osobního kontaktu, včetně návštěv jednání OSŽ (distanční i prezenční formou). I když i v roce 2021 byla naše práce částečně utlumena anticovidovými opatřeními, poskytlo oddělení BOZP 845 odborných porad, konzultací a stanovisek.

V současné době jsou svazoví inspektoři stále prakticky jedinými zaměstnanci OSŽ Ú, kteří se pohybují v jednotlivých oblastech a přinášejí členům OSŽ též informace, které se oblasti BOZP přímo netýkají.

V roce 2021 svazoví inspektoři navštívili v rámci metodické činnosti také množství různých jednání odborových orgánů a organizací (komise BOZP, konference, členské schůze, výbory apod.), dále se zúčastňovali jednání různých pracovních skupin, poradních sborů a pracovních komisí (např. pro OOPP, výběrové řízení). V rámci své činnosti poskytovali podporu OSŽ též v rámci volebních konferencí. Všichni svazoví inspektoři i v loňském roce pořádali tzv. servisní dny, kdy byli v pravidelných dnech k dispozici na svých pracovištích pro potřeby členů OSŽ.

Přehled o poskytování odborného poradenství, stanovisek a konzultací v roce 2021

telefonicky	osobně	písemně	celkem
396	261	188	845

7) Ostatní činnost

Další oblastí, kterou se oddělení BOZP OSŽ Ú v roce 2021 zabývalo, byla oblast posuzování a připomínkování návrhů nových a novelizovaných právních a ostatních předpisů v pracovněprávní oblasti a oblasti BOZP (zákonů, nařízení vlády, vyhlášek, interních předpisů zaměstnavatelů apod.) v rámci Asociace samostatných odborů, jako legislativního připomínkového místa, a v rámci OSŽ připomínkováním ostatních předpisů pro jednotlivé zaměstnavatele.

Do této oblasti lze zařadit i činnost jednoho ze svazových inspektorů oddělení BOZP, který působí jako člen Pracovního týmu pro BOZP Rady hospodářské a sociální dohody ČR (tripartity) za Asociaci samostatných odborů, a dále organizaci akcí, které byly pořádány nejvyššími orgány OSŽ, např. podnikové konference apod. Každý měsíc se konala pravidelná pracovní porada oddělení BOZP, jejíž jednání se vždy řídilo pevně stanoveným programem

(kontrola plnění úkolů od minulé porady, informace z důležitých jednání OSŽ, informace o stavu pracovní úrazovosti, kontrolní a metodická činnost, legislativa BOZP, úkoly oddělení na další období apod.).

Oddělení BOZP OSŽ i v roce 2021 pokračovalo v aktivitách souvisejících s evropskou kampaní vyhlášenou na období 2020–2022. Evropská agentura BOZP vyhlásila tuto kampaň pod názvem „*Zdravé pracoviště si posvítí na fyzickou zátěž*“. Zaměřuje se na problémy muskuloskeletálních poruch, které jsou přetrvávajícím problémem postihujícím miliony pracovníků. Cílem oddělení BOZP je o této kampani informovat členskou základnu v rámci vzdělávacích aktivit, metodické činnosti a průběžného provádění tematické kontrolní činnosti.

8) Vzdělávání a udržování kvalifikace zaměstnanců oddělení BOZP OSŽ Ú

Velký důraz byl i v roce 2021 kladen na odbornou zdatnost a způsobilost zaměstnanců oddělení BOZP, protože pouze kvalifikovaný a odborně zdatný pracovník může kvalifikovaně oponovat a zastupovat členy OSŽ na jednáních se státními orgány a zaměstnavateli, může podávat odborná stanoviska a poskytovat odborné poradenství. U svazového inspektora BOZP je nezbytným předpokladem znalost právních a ostatních předpisů v oblasti BOZP, k čemuž je důležitou podmínkou neustálé vzdělávání a prohlubování kvalifikace. Nadále je nezbytným minimálním předpokladem všech svazových inspektorů odborná způsobilost v prevenci rizik. Pracovníci oddělení však zpravidla disponují vyšší odborností v oblasti BOZP i PO (auditoři BOZP, odborně způsobilé osoby v požární ochraně, koordinátor BOZP, instruktoři první pomoci, vysokozdvížných vozíků, soudní znalec v oblasti BOZP, členové odborných zkušebních komisí apod.) Oddělení BOZP OSŽ Ú považuje za nezbytné, aby jeho pracovníci byli na vysoké odborné úrovni, aby tak byl zajištěn předpoklad kvalitního zastupování a hájení členů OSŽ v oblasti BOZP.

Pokud se jedná o průběžné prohlubování kvalifikace, i v průběhu loňského roku si všichni svazoví inspektoři prohlubovali své znalosti v oblasti BOZP jednak samostudiem, jednak účastí na mnoha odborných seminářích, kurzech a konferencích BOZP apod. K prohlubování kvalifikace již tradičně sloužilo i profesní členství v odborných profesních organizacích. Mezi velmi přínosné aktivity lze mj. zařadit účast na seminářích Základní dokumentace BOZP, Muskuloskeletální poruchy, Ochrana dýchacích orgánů, COVID v pracovně právní legislativě a kurzech Kybernetická bezpečnost a Instruktor obsluhy motorových vozíků. Dva svazoví inspektoři bezpečnosti práce se aktivně věnují i publikační činnosti v oblasti BOZP.

Aktuální přehled kvalifikace (odborné způsobilosti) svazových inspektorů je vždy uveden na webových stránkách OSŽ v položce BOZP.

13) Provozování krizové a úrazové linky

Zaměstnanci oddělení BOZP se rovněž v roce 2021 podíleli na provozování **Krizové linky OSŽ**, která patří k významným prostředkům, které pomáhají pro členy OSŽ zajistit nepřetržitou a kvalifikovanou pomoc pro případ mimořádných událostí a na provozu **Úrazové linky** oddělení BOZP, která slouží jako metodická a konzultační pomoc členům OSŽ v oblasti pracovní úrazovosti.

14) Závěr

Cílem oddělení BOZP je kvalifikovaná, odborná a nadstandardní práce v oblasti BOZP, kterou se snažíme podpořit snahu Ústředí OSŽ o rozvoj sdružení a jeho členské základny. Právě z tohoto důvodu je kladen velký důraz na sebevzdělávání, a poskytování komplexního servisu služeb v oblasti BOZP všem členům Odborového sdružení železničářů. Jsme s nimi nejen v mnohdy složité situaci na pracovištích zaměstnavatelů, ale i při řešení problémů, které zasahují až do kvality rodinného života při poškození zdraví zaměstnance pracovním úrazem.

Pevně věříme, že naší prací podpoříme zlepšení stavu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci napříč všemi zaměstnavateli, u kterým má Odborové sdružení železničářů své členy!

Za oddělení BOZP OSŽ Ú

JUDr. Petr Kožmín, LL.M., MBA v. r.

Dana Žáková v. r.

Příloha č.1:

Použité zkratky

BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
ČD, a. s.	České dráhy, akciová společnost
ČD Cargo, a. s.	České dráhy Cargo, akciová společnost
COVID	též COVID-19; z anglického spojení coronavirus disease 2019
ČR	Česká republika
ČSN	Česká technická norma
GDPR	General Data Protection Regulation
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
NV	Nařízení vlády
OCP	Oblastní centrum provozu
OCÚ	Oblastní centrum údržby
OIP	Oblastní inspektorát práce
OSŽ	Odborové sdružení železničářů
OSŽ Ú	Odborové sdružení železničářů Ústředí
PČR	Policie České republiky
PI	Provoz infrastruktury
PO	Požární ochrana
PÚ	Pracovní úraz
RK	Revizní komise
ŘP	Řízení provozu
Sb.	Sbírka zákonů
SIBP	Svazový inspektor bezpečnosti práce
SŽ	Správa železnic, státní organizace
ZO	Základní organizace
PÚ	Pracovní úraz